

**OLAĞANÜSTÜ HAL BÖLGESİNDE VE KALKINMADA ÖNCELİKLİ
YÖRELERDE İSTİHDAM YARATILMASI VE YATIRIMLARIN TEŞVİK
EDİLMESİ İLE 193 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 23.1.1998 Sayı:23239)

Kanun No

4325

Kabul Tarihi

21.1.1998

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde vergi teşvikleri uygulamak ve yatırımlara bedelsiz kamu arsa ve arazisi temin etmek suretiyle yatırımları ve istihdam imkânlarını artırmaktır.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanunda geçen Olağanüstü Hal Bölgesi; Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Olağanüstü Hal Bölgesi ve mücavir alanına dahil iller ile Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca belirlenen fert başına GSYİH miktarları 1 500 ABD Doları veya daha az ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi -0.5 ve daha düşük bulunan illerden Bakanlar Kurulunca tespit edilecek illeri, Kalkınmada Öncelikli Yöreler ise; Bakanlar Kurulunca bu yöreler kapsamına alınan illeri ve ilçeleri kapsar.

Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası

MADDE 3.- a) Bu maddenin yürürlük tarihi ile 31.12.2000 tarihi arasında; Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamında sayılan illerde yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu illerdeki iş yerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırmaları şartıyla, münhasıran bu iş yerlerinden elde ettikleri kazançları işe başlama tarihinden itibaren yatırım dönemi dahil 5 vergilendirme dönemi gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu kazançlar hakkında; 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 6 numaralı bendinin (b) alt bendi hükümleri uygulanmaz.

b) (a) fıkrasında belirtilen gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin anılan fıkradaki istisna süresinin sonundan başlamak ve 31.12.2007 tarihinde sona ermek üzere, bu illerdeki işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak on ve daha fazla işçi çalıştırmaları şartıyla, münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinden aşağıda belirtilen oranlarda indirim yapılır.

İndirim oranı; 10 işçi çalıştıranlarda %40, 51 ve daha yukarı işçi çalıştıranlarda %60'dır. 11 ile 50 arasında (50 dahil) işçi çalıştıranlar için uygulanacak indirim oranı, %40 oranına her bir işçi için 0.5 puan eklemek suretiyle bulunur.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kapsama dahil illerde işyeri bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, 31.10.1997 tarihinden önce vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçi sayısının 10 ve daha yukarı olması halinde, 1.1.1998-31.12.2007 tarihleri arasında bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan gelir ve kurumlar vergisine bu fıkra da belirtilen indirim oranları uygulanır.

Bu fıkra kapsamına giren kazançlar üzerinden, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 6 numaralı bendinin (b) alt bendine göre tevkif edilecek gelir vergisi için de yukarıda belirtilen oranlarda indirim yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Çalışanlardan Kesilen Vergilerin Ertelenmesi

MADDE 4.– 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere; Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamında sayılan illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.10.1997 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin, ücretlerinden kesilen ve beyan edilerek tahakkuk ettirilen gelir ve damga vergileri, beyanname verme süresini izleyen ikinci yılın aynı döneminde ödenir.

İşlemlerde Vergi, Resim, Harç İstisnası

MADDE 5.– Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere; Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamında sayılan illerde yapılacak teşvik belgeli yatırımlarla ilgili aşağıda belirtilen işlemler; veraset ve intikal vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, emlak vergisi ve harçlar ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre alınan vergi, resim ve harçlardan müstesnadır:

1. Arazi veya arsa tedariki ile ilgili olarak ivazlı veya ivazsız devir, temlik, kamulaştırma, satış vaadi sözleşmesi, intifa ve iştirak hakkı, alım, satım, kira, geri alma, geri verme, ifraz, tevhit, tescil, cins değişikliği, rehin ve ipotek tesis ve terkinini, ıslah ve değişiklik işlemleri ile bu işlemler dolayısıyla düzenlenen kâğıtlar,

2. Kredi verilmesi ile ilgili işlemler, bu konuda düzenlenen kâğıtlar ve kredi işlemleri nedeniyle her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaba alınan paralar.

Yatırımların bu maddede belirtilen süre içinde tamamlanmaması halinde, daha önce alınmayan vergi, resim ve harçlar, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre gecikme faizi ile; öngörülen amaç dışında kullanılması halinde ayrıca kusur cezası ile birlikte tahsil edilir.

Bu madde kapsamına giren işlemler hakkında 24.2.1984 tarihli ve 2982 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

Yatırım projesinin tamamının fizikî olarak hangi hallerde gerçekleşmiş sayılacağı ölçü ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca birlikte belirlenir.

Sigorta Primi İşveren Payları

MADDE 6.– 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere; Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamında sayılan illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.10.1997 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler için, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden tahakkuk ettirilecek primlerin işveren hissesi Hazinece karşılanır.

Ödeme usul ve esasları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığınca müştereken belirlenir.

MADDE 7.– Bu Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen Olağanüstü Hal Bölgesinde gelir ve kurumlar vergisine tabi işyerlerinde 1.1.1998 tarihinden itibaren ilk defa işe girenler hakkında 9.3.1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi

MADDE 8.– Kalkınmada Öncelikli Yörelerde; organize sanayi bölgelerine öncelik verilmek üzere en az 10 kişilik istihdam öngören teşvik belgeli yatırımlar için gerçek ve tüzel kişilere, Hazineye ait arazi ve arsaların mülkiyeti bedelsiz olarak devredilebilir.

Devir konusu arazi ve arsaların, imar planları yoksa, bunların imar planları öncelikle yapılır.

Belirlenecek istihdam esaslarına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren beş yıl süre ile uyulması zorunludur.

Devredilen arazi ve arsanın tapu kaydına, devir sırasında Hazinece bedelsiz olarak devrolunduğu, devir amaç ve koşullarına, devir alan gerçek ve tüzel kişilerin uymak zorunda olduğuna dair şerh konulur. Bu madde kapsamında belirlenmiş şartlara uyulmuş olması kaydıyla, talep üzerine, belirtilen süre sonunda, tapu kaydındaki şerh terkin edilir.

Yatırımcının, bu madde kapsamında belirlenen şartlara uymaması halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın taşınmaz mal, üzerindeki muhdesat ile birlikte Hazine adına kaydolunur.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili istihdam, yatırıma başlama ve tamamlama süresi, devredilen taşınmazın teminat olarak gösterilmesi, miktar ve devir koşulları ile diğer esas ve usuller, gerektiğinde ilgili kuruluşların da görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

MADDE 9.– 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 35 inci maddesinin 2 numaralı fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

f) İlk defa işe başlayan mükellefler ile götürülük şartlarını haiz olanlardan kendi isteği ile götürü usulden gerçek usule geçen mükellefler için, işe veya gerçek usulde vergilendirilmeye başlanılan ve izleyen yılda hayat standardı esası uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 10.– Bu Kanunun;

- a) 3 ve 7 nci maddeleri 1.1.1998 tarihinde,
- b) 9 uncu maddesi 1997 yılı kazançlarına da uygulanmak üzere yayımı tarihinde,
- c) Diğer hükümleri yayımı tarihini izleyen aybaşında,

Yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11.– Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
34	1	11
36	12	16
38	23	31: 44
	26	313: 329, 330: 332
43	44	8
	44	47: 83, 85: 100, 101: 108
	45	149: 179, 181, 182: 213, 214: 222, 226, 264: 269

I- Gerekeçeli 392 ve 392'ye 1 inci Ek S. Sayılı Basmayazılar Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23 ve 44 üncü Birleşim tutanağına bağılıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler, Esas Plan ve Bütçe Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/660